

Sprawozdanie

z działania Wydziałowego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2011/2012

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Kierunek studiów : pedagogika, praca socjalna, polityka społeczna

Liczba studentów łącznie: 3550

w tym:

na studiach stacjonarnych - 1720

na studiach niestacjonarnych –1830

1. MONITOROWANIE STANDARDÓW AKADEMICKICH

W roku akademickim 2011/12 w skład Komisji ds. Wydziałowego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB wchodziły następujące osoby: dr hab. Anna Karpińska, prof. UwB, prodziekan ds. studiów stacjonarnych dr Anna Kienig, prodziekan ds. studiów niestacjonarnych dr Krystyna Śmietają.

- Podejmowane były skuteczne zabiegi w celu zapewnienia minimum kadrowego zgodnie z wymogami Rozporządzenia MNiSW. Zadbane o minima kadrowe na specjalności: Edukacja dla bezpieczeństwa prowadzonej wraz z Wydziałem Prawa oraz na kierunku: Polityka społeczna prowadzonym razem z Wydziałem Ekonomii.

- Wszyscy nauczyciele akademicy byli zobowiązani do złożenia corocznego sprawozdania z działalności naukowej. Na tej podstawie przedłożono raport do MNiSW, który zapewnił Wydziałowi utrzymanie kategorii naukowej wg nowych parametrów.

- Przy okresowej ocenie nauczycieli akademickich brano pod uwagę wyniki hospitacji zajęć przeprowadzanych przez kierowników zakładów i katedr, a także oceny studentów.

- Rok akademicki 2011/2012 był okresem intensywnych prac pracowników Wydziału Pedagogiki i Psychologii nad przygotowaniem efektów kształcenia, planów studiów programów studiów i sylabusów do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji.

- Rada Wydziału z 20.10.2011 – Prodziekan dr Anna Kienig przypomniała założenia Wydziałowego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz przedstawiła sprawozdanie za rok akademicki 2010/11. Dyskutowano o jakości kształcenia na Wydziale.

- Rada Wydziału PiP dnia 10 maja 2012 roku podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia programów i planów studiów dla wszystkich kierunków oraz efekty kształcenia dla Pracy Socjalnej, Polityki Społecznej i Kulturoznawstwa.

- Plany i programy nauczania na trzech kierunkach i wszystkich specjalnościach są zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia.

- D okonano analizy dorobku naukowego kadry dydaktycznej pod kątem kompetencji do prowadzenia zajęć dydaktycznych - prowadzenie zajęć odbywa się zgodnie ze specjalizacją naukową i dorobkiem naukowym. Nauczyciele akademicy wliczeni do minimum kadrowego prowadzą na danym kierunku i poziomie kształcenia 30 godzin (pracownik samodzielny) lub 60 godzin (pracownik ze stopniem doktora).

- Dokonywano oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród studentów oraz hospitacji zajęć przeprowadzonych przez przełożonych.
- Poddawano szczegółowej analizie indywidualne sprawozdania z realizacji zajęć dydaktycznych.
- Dostosowano liczebność grup na poszczególnych rodzajach zajęć dydaktycznych do wymogów Uchwały Senatu UwB.
- Dziekan Wydziału i prodziekani oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni uczestniczyli w seminariach i konferencjach, których celem było podniesienie jakości kształcenia na Wydziale:
 1. Ogólnopolska Konferencja Władz Wydziałów Kształcących na Kierunkach Pedagogicznych w Szkołach Wyższych *na temat*: „Pedagogika jako dyscyplina naukowa i kierunek studiów w świetle znowelizowanej Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zobowiązania, możliwości, zmiany”, WNP DSW Wrocław, 8-10 września 2011 roku – Kolegium Dziekańskie.
 2. Seminarium bolońskie „Zadania uczelni wynikające z aktualnych uregulowań prawnych dotyczących krajowych ram kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego” Uniwersytet w Białymstoku, 18 stycznia 2012.
- Uczestniczenie młodych pracowników dydaktycznych w wykładach samodzielnych pracowników naukowych Wydziału - młodzi pracownicy Wydziału są zobligowani do aktywnego uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych realizowanych przez samodzielnych pracowników nauki.

Wnioski:

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB monitorowanie standardów akademickich odbywało się w sposób ciągły, standardy kształcenia utrzymywane były zgodnie z wymaganiami, podejmowane są różnorodne działania zmierzające do podniesienia poziomu kształcenia.

2. OCENA PROCESU KSZTAŁCENIA

Dokonana ocena procesu kształcenia dotyczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia.

Zgodnie z zaleceniami wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu określających zasady tworzenia programów nauczania i planów studiów wyższych, studiów podyplomowych i kursów doksztalających opracowane są charakterystyki studiów na kierunku pedagogika, praca socjalna i polityka społeczna, a zgodnie z charakterystykami opracowano:

1. sylwetkę absolwenta kierunku Pedagogika z uwzględnieniem specjalności (pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, resocjalizacyjna, rewalidacyjna, kulturoznawcza, animacji kulturalnej z arteterapią, edukacja medialna, edukacja dla bezpieczeństwa, wczesnoszkolna z przedszkolną)
2. sylwetkę absolwenta kierunku Praca socjalna (studia pierwszego stopnia)

3. sylwetkę absolwenta kierunku Polityka społeczna (studia drugiego stopnia).

Programy nauczania i plany studiów tworzone są zgodnie z sylwetką absolwenta. Zachowana jest proporcja zajęć wykładowych i ćwiczeniowych.

Przedmiotom nadano określoną wagę punktową. Na wszystkich specjalnościach i latach studiów pierwszego i drugiego stopnia student zdobywa wymaganą liczbę punktów ECTS, tj. 60 rocznie.

Na Wydziale powołana została Komisja ds. Krajowych Ram Kwalifikacji, która dokonuje analizy programów i planów studiów pod kątem zmian zgodnie z wymogami KRK. Europejskie i Krajowe Ramy były przedmiotem dyskusji na posiedzeniach RW w dniach:

- Rada Wydziału - 29.09.2011 - dziekan dr A. Kienig przypominała o składzie zespołu powołanego przed wakacjami do spraw opracowania założeń dostosowywania programów i planów studiów do KRK, zapowiadając spotkanie zespołu w listopadzie.
- Rada Wydziału z 20.10.2011 – informacja o wejściu w życie nowelizacji ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, nowych rozporządzeniach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące m.in. dydaktyki (rozporządzeń jest 29, a ostatnie z dnia 10 października 2011 roku). Wszystkie dotyczą organizacji studiów. Rozporządzenie, z którym członkowie Rady Wydziału winni się zapoznać w pierwszej kolejności jest z dnia 5 października 2011 r. i dotyczy warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie kształcenia. Natomiast drugie rozporządzenie do przestudiowania jest w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminów studiów. Kolejny dokument jest z dnia 29 września i dotyczy wzoru oświadczenia studenta o spełnieniu warunków do podjęcia i kontynuowania studiów stacjonarnych w uczelni publicznej bez wnoszenia opłat.
- Rada Wydziału - 24.11.2011 - dyskutowano kwestie związane z profilem studiów i specyfiką przygotowań do KRK specjalności nauczycielskich. Dostosowanie treści kształcenia do efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach.
- Rada Wydziału - 15.12.2011 - dyskutowano bieżące problemy związane z KRK oraz zajęcia e-learningowe.
- Rada Wydziału – 23.02.2012 – omówienie przez dziekan dr A. Kienig matrycy efektów kształcenia i struktury sylabusów A i B.
- Rada Wydziału – 8.03.2012 - informacje prodziekan dr A. Kienig dotyczące wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu określających zasady tworzenia programów kształcenia dla określonych kierunków, profili i poziomów kształcenia. Pani Prodziekan przedstawiła również harmonogram prac związanych z dostosowaniem planów i programów studiów do wymogów KRK. Dyskutowano na temat różnych problemów związanych z KRK.
- Rada Wydziału – 5.04.2012 – zatwierdzenie efektów kształcenia na kierunku Pedagogika I i II stopnia – profil ogólnoakademicki. Dyskusja na temat efektów. Zatwierdzenie – głosowanie jednomyślne.

- Rada Wydziału -10.05.2012 – zatwierdzenie efektów kształcenia: kulturoznawstwo, polityka społeczna, zatwierdzenie planów i programów studiów I i II stopnia – pedagogika, praca socjalna _ I stopnia i Polityka społeczna II stopnia. Zatwierdzenie rocznego deficytu punktów ETCS - 20 punktów.

Ze względu na specyfikę kształcenia na kierunkach: Pedagogika i Praca socjalna zatrudniano specjalistów z placówek opiekuńczo – wychowawczych, resocjalizacyjnych i kulturalnych (na umowy-zlecenia).

Egzaminami kończą się przedmioty kierunkowe i przedmioty najwyżej punktowane, najbardziej charakterystyczne dla danej specjalności. Forma egzaminów jest zróżnicowana. Najczęściej ma charakter pisemny. Stosowane są również inne formy egzaminów i zaliczeń, na przykład egzamin ustny, pisemna praca zaliczeniowa czy prezentacja projektu.

W roku akademickim 2011/2012 zmieniono formę zaliczenia studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) - wprowadzono pracę dyplomową (RW z dnia 24.03.2011). Egzamin dyplomowy licencjacki odbywa się przed trzyosobową komisją. Zadawane są trzy pytania. Dotyczą one zagadnień pracy i przedmiotów kierunkowych.

Prace dyplomowe magisterskie są pisane zgodnie z wymaganiami metodologicznymi pedagogiki lub nauk społecznych. Tematy prac są analizowane i zatwierdzane przez Radę Wydziału.

Egzamin dyplomowy magisterski odbywa się przed trzyosobową komisją. Zadawane są trzy pytania. Dotyczą one zagadnień pracy i przedmiotów kierunkowych.

Programy nauczania zawierają wymaganą przez standardy kształcenia liczbę godzin praktyk. W zależności od specjalności odbywane są w różnych placówkach.

Większość pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału ukończyła kurs e-learningu i prowadzi zajęcia metodą *blended*.

Wszyscy pracownicy Wydziału zostali przeszkoleni w sposobach wykorzystywania tablicy interaktywnej na zajęciach dydaktycznych.

Wnioski:

1. Proces kształcenia przebiega zgodnie z aktualnymi wymaganiami, określonymi przez Ministerstwo.
2. Podjęto działania przygotowujące plany i programy studiów na trzech kierunkach do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii działania dotyczące oceny jakości zajęć dydaktycznych podejmowane były w następujących obszarach:

- Ocena pracy nauczycieli akademickich przez studentów Wydziału. Wydział Pedagogiki i Psychologii stosuje ankietę skierowaną do studentów w wersji elektronicznej funkcjonującą

w systemie USOS. Studenci oceniają nauczycieli akademickich według następujących kryteriów:

- a) przekazywany zasób wiedzy
- b) umiejętność zainteresowania przedmiotem
- c) komunikatywność
- d) sposób oceny stosowany przez prowadzącego
- e) organizacja zajęć
- f) innowacyjność w prowadzeniu zajęć
- g) stosunek do studenta

- Ocena pracownika dydaktycznego dokonana przez studentów jest uwzględniana przy okresowej ocenie nauczyciela akademickiego i przy jego awansie zawodowym.

- Na Wydziale dokonana została ewaluacja pracy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach projektu Nauczyciel XXI wieku.

- Hospitacje zajęć prowadzonych przez asystentów, adiunktów, wykładowców, starszych wykładowców i instruktorów (protokół zgodny ze wzorem podanym w zał. 1 do Uchwały nr 1170 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dn. 21.12.2011.). Uwagi zawarte w protokołach hospitacji zajęć brane są pod uwagę w okresowych ocenach pracowników

- Wydział prowadzi również ocenę pracy pracowników administracyjno-technicznych

Wnioski:

1. Ocena jakości zajęć dydaktycznych przez studentów prowadzona jest zgodnie z wymaganiami, wprowadza się również sporadycznie inne formy ewaluacji zajęć dydaktycznych. Analiza wyników ankiet wskazuje, że w większości przypadków studenci dobrze lub bardzo dobrze oceniają prowadzone zajęcia dydaktyczne oraz pozytywnie wypowiadają się na temat przygotowania, zaangażowania, oraz kompetencji prowadzących.
2. Przeprowadza się regularnie hospitacje zajęć wszystkich pracowników naukowych.

Z analizy protokołów hospitacji wynika, iż zdecydowana większość prowadzących zajęcia została przez hospitujących oceniona bardzo dobrze. Uwagi hospitujących dotyczyły potrzeby częstszego wprowadzania metod aktywizujących oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii (prezentacje multimedialne, wykorzystywanie tablic interaktywnych).

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

- Zarówno studenci jak i nauczyciele mają możliwość korzystania z bardzo dobrze funkcjonującej na Wydziale biblioteki. Jest łatwy dostęp do baz komputerowych. Książki są kupowane ze środków wydziałowych.

- Na wydziale są trzy sale do prowadzenia zajęć z informatyki, co umożliwia realizowanie równoległe zajęcia w trzech grupach laboratoryjnych. Studenci mogą korzystać z Internetu w pracowniach laboratoryjnych, jednak jest to za mało, biorąc pod uwagę liczbę studentów na Wydziale.

W minionym roku zakupiono kilka laptopów do wyposażenia zakładów.

Salę wykładową są wyposażone w rzutniki multimedialne.

Ze względu na bazę lokalową i dużą liczbę studentów zajęcia na studiach stacjonarnych czasem kończą się ok. 20.00. Warunki te ulegną zmianie, gdyż podjęto budowę nowego budynku dydaktycznego (tzw. auli dydaktycznej). Prace budowlane są na ukończeniu.

Dokonano remontu korytarzy i niektórych zakładów oraz sal dydaktycznych. Dokonano modernizacji wewnętrznego dziedzińca Wydziału – powstaje patio i nowe miejsca parkingowe.

Nastąpiła poprawa warunków kształcenia, za sprawą remontu budynku „za łącznikiem”.

Wydział ma swoją stronę internetową. Zawarte są informacje dotyczące ofert kształcenia: poziomów, form, kierunków i specjalności, sylwetki absolwenta, wymiany studenckiej, harmonogramu zajęć dydaktycznych, konferencji, wykładów w ramach wymiany międzynarodowej.

Wnioski:

1. Wydział stale podejmuje działania mające na celu poprawę bazy materialnej oraz warunków kształcenia.
2. Inwestycje prowadzone na Wydziale Pedagogiki i Psychologii są możliwe dzięki środkom pozyskiwanym z Europejskiego Funduszu Społecznego

5. OCENA MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Wydział Pedagogiki i Psychologii ma podpisane umowy w ramach Programu Mobilności Studentów MOST i Programu LLP Erasmus. Realizowane są programy mobilności studentów i wykładowców oraz programy IP.

W ramach programu LLP–Erasmus do uczelni partnerskich w różnych krajach wyjechało 6 studentów i 3 osoby na praktykę. W roku akademickim 2011/2012 czterech nauczycieli akademickich z Wydziału Pedagogiki i Psychologii wyjechało do uczelni partnerskich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Były to wyjazdy na okres 1 tygodnia, realizacja zajęć w wymiarze 5-8 godzin zajęć dydaktycznych.

W marcu 2012 dziesięciu studentów wraz z mgr Emilią Żyłkiewicz i dr Krzysztofem Sawickim wzięło udział w Międzynarodowym Projekcie SPICY 2012 w Holandii.

- Funkcjonuje wydziałowa procedura rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej (w ramach programu LLP – Erasmus i innych umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi) oraz Formularz zaliczenia okresu studiów w ramach programu LLP-Erasmus

- Opracowany jest wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w jęz. angielskim, hiszpańskim, niemieckim i rosyjskim.

- Na stronie internetowej Wydziału uruchomiony jest link: *Program LLP Erasmus na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku*, umieszczone są informacje o uczelniach partnerskich, rekrutacji do programu, informacje dla studentów

przyjeżdżających (*Information for incoming students*), planowane jest uruchomienie forum, gdzie studenci Wydziału mogą wymieniać się doświadczeniami z pobytu na uczelniach zagranicznych.

- Podjęta została współpraca z Loyola University w Baltimore/USA w zakresie wymiany nauczycieli akademickich, grup studenckich i współpracy naukowo-badawczej.

Wnioski:

1. Wydział utrzymuje i rozwija wymianę studentów w ramach programów międzyuczelnianych polskich (MOST) i międzynarodowych (ERASMUS) oraz pracowników naukowo-dydaktycznych w ramach programu ERASMUS oraz umów bilateralnych z krajami spoza Unii Europejskiej.
2. Podejmowane są działania w celu wzbogacenia i uatrakcyjnienia oferty zajęć prowadzonych w jęz. angielskim.
3. Dostosowuje się zasady kształcenia w językach obcych do aktualnych wymogów UwB.

6. UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW UCZELNI O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Do Biura Karier UwB w roku 2010/11 wpłynęły 124 deklaracje studentów, a w roku 2011/2012 ponad 300 osób złożyło deklaracje chęci uczestniczenia w badaniach dotyczących opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów.

Wnioski:

Co roku zwiększa się liczba absolwentów, którzy podejmują współpracę z Biurem Karier.

7. UZYSKIWANIE OPINII PRACODAWCÓW O POZIOMIE ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW

- Wiedza uzyskiwana od dyrektorów placówek edukacyjnych w trakcie seminariów realizowanych w ramach projektu prowadzonego przez Wydział Pedagogiki i Psychologii *USUS EST OPTIMUS MAGISTER – Praktyka jest najlepszym nauczycielem*. Odbyły się spotkanie przedstawicieli szkół biorących udział w projekcie „USUS EST OPTIMUS MAGISTER” organizowane przez Wydział Pedagogiki i Psychologii UwB, Białystok: 29 października 2011r., 22 czerwca 2012r.

Wnioski:

Wydział podejmuje próby kontaktów z pracodawcami w różnych obszarach, dokonuje analizy informacji dotyczących kariery zawodowej absolwentów oraz czynników decydujących o powodzeniu na rynku pracy.